

Krytyka o muzyce polskiej na wystawach światowych (do wybuchu II wojny światowej)

Jolanta Guzy-Pasiak

W tekście podjęto problem reprezentacji Polski na wystawach światowych w czasie dwudziestolecia międzywojennego w zakresie muzyki. Polskie pawilony wystawowe, rzeźby i obrazy doczekały się wielu recenzji i opisów we współczesnej prasie. W zakresie muzyki dysponujemy jedynie nielicznymi komentarzami, pochodzących z prasy i innych tekstów źródłowych. W ostatnich latach powstały opracowania historyków sztuki dotyczące sztuki polskiej na wystawach światowych, natomiast brakuje opracowań poświęconych kompozycjom i ich wykonaniom w czasie wystaw.

Biorąc pod uwagę dostępne źródła prasowe zrekonstruowano repertuar muzyczny następujących wystaw: „Wystawa Sztuk Dekoracyjnych i Nowoczesnego Przemysłu” w Paryżu w 1925 roku, „Transport, kolonizacja” w Brukseli w 1935 roku, „Sztuka i Technika w życiu współczesnym” w Paryżu w 1937 roku oraz „Świat jutra” w Nowym Jorku w 1939 roku. Najobszerniejszy zasób tekstów dotyczy koncertów muzyki polskiej w Paryżu w roku 1937, które odbywały się w związku z wystawą światową, lecz także przy okazji XV Festiwalu Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, ściśle z wystawą powiązanego.

Podsumowując dobór utworów najnowszej muzyki polskiej prezentowanej na wystawach, w których zdecydowanie najwięcej miejsca poświęcono Karolowi Szymanowskiemu, można zauważyć, że pokazano przede wszystkim twórczość inspirującą się neoklasycznymi wzorami francuskimi, proponując dzieła nowoczesne, lecz nie nowatorskie. Wśród wykonawców znaleźli się najbardziej uznani mistrzowie i najbardziej uzdolnieni młodzi muzycy. Rozważając dobór utworów i wykonawców trzeba uznać, że pełniły one podwójną rolę: prezentacji samych siebie oraz prezentacji określonych idei. Stanowiły pewną całość, która symbolizowała, trochę idealizując, kulturę i sztukę niepodległej Polski.